

Het was bijna middernacht. Ik stond op het punt de lampen uit te doen en me naast Louise te rusten te leggen. Op dat moment reed een camper door de bocht voor ons huis, om vervolgens abrupt tot stilstand te komen; schuin, half in het parkeervak en half op de openbare weg. De lichten gingen uit. Wat merkwaardig om de camper zo te parkeren, dacht ik en bleef kijken, al was het maar om mijn nieuwsgierigheid te bevredigen. Ik kon niemand zien uitstappen – een goed moment om toch maar even een kijkje te nemen. Stel je voor: is er iets bijzonders aan de hand? De ramen van de campercabine bleken helemaal open te staan. Op mijn ‘Hallo, is daar iemand?’ werd niet gereageerd. Ik keek rond op het plein maar ook daar was niemand te zien.

Een man stapte uit een voor de camper geparkeerde auto. Hij kwam naar mij toe: “U zult wel vreemd gekeken hebben, ik wil het u graag even uitleggen.” Hij vertelde over zijn 23-jarige zoon die al zeven jaar in de GGZ in behandeling was en nu in een therapeutisch centrum verbleef, maar aan het eind van de middag was weggelopen. Hij zat nu, voor ons onzichtbaar, op een bank bij de fontein. De camper was van een therapeut die nu bij hem was. “En wat nu?” vroeg ik. De vader zei dat de therapeut goede hoop had dat de jongeman met hem mee zou willen gaan. Dan zou de vader aan z’n zoon vragen om mee te gaan naar huis. “U hebt mogelijk wel een onmachtig gevoel om hier te moeten wachten op wat gaat gebeuren?” Toen hij zijn onmachtige gevoelens ruim baan gaf kon ik het niet laten om met hem te delen dat ik zo goed kon begrijpen hoe hij zich voelde, want “wij hebben ook meermalen in zo’n onmachtsituatie verkeerd.”

We spraken verder – het ging vanzelf, we legden een arm om elkaars schouder en zo stonden we daar op dat bijzondere moment, beiden met onze eigen gedachten, én daarin [letterlijk] met elkaar verbonden!

Ik wilde de afloop niet afwachten, die ging mij niet aan, we namen afscheid. Toen ik op de slaapkamer kwam, bleek Louise wakker te zijn. Ik vertelde haar wat was gebeurd én dat ik een heel goed gevoel had over het feit dat mijn nieuwsgierigheid er toe had geleid dat een niet voorziene, waardevolle ontmoeting tot stand van twee vaders, die weinig woorden nodig hadden om elkaar te begrijpen.

Het begon met nieuwsgierigheid – ongepast gedrag of deugd en noodzaak?

* * *

Nieuwsgierigheid een deugd? Heel lang is nieuwsgierigheid schouwd als een vorm van ongepast gedrag. Zit dat mogelijk in dat woordje ‘gierig’? De historische betekenis van ‘gierig’ en het daaraan verwante ‘geer’ is echter juist positief: vol verlangen naar, honger naar. Wie *nieuwsgierig* is, is gericht op iets nieuws. Een *wijsgeer* verlangt naar wijsheid.

Waar komt die negatieve duiding dan vandaan? Daar is ene Abraham Bormeester verantwoordelijk voor. Zo’n vierhonderd jaar geleden schreef hij het theaterstuk *Kluchtigh avontuurtje van 't nieuwsgierigh Aeghje van Enckhuysen*. Aagje besluit uit nieuwsgierigheid naar het verre Antwerpen te reizen. Ze dwaalt alleen door de onbekende stad en, gedreven door een onbegrensde nieuwsgierigheid, belandt ze uiteindelijk in de rosse buurt. Ze wordt dronken gevoerd, bestolen en letterlijk en figuurlijk uitgekleeft: haar nieuwsgierigheid kost haar uiteindelijk veel geld. Het verhaal werd zo populair dat haar naam sindsdien een algemene aanduiding is: ‘nieuwsgierig aagje’. De uitdrukking kreeg ook nog de discriminerende betekenis dat vrouwen zich niet met ‘mannenzaken’ moeten bemoeien!

Gelukkig is er dan veel later ook het bekroonde kinderboek *Matilda*, eind vorige eeuw geschreven door Roald Dahl. Matilda Wormhout is een jong, slim en ongewoon meisje, dat veel van lezen en rekenen houdt en al jong opvalt door haar uitzonderlijke intelligentie. Matilda's ouders geven echter niets om haar, ze vinden haar alleen vervelend en betweterig. De moraal van het boek: nieuwsgierigheid, leergierigheid en slimheid [van een kind] overwint de domheid van volwassenen. De moeite waard om dat te onthouden!

* * *

Nieuwsgierigheid een noodzaak? Vanaf de geboorte heeft een gezonde baby een natuurlijke drang om de wereld om zich heen zintuigelijk te ontdekken. Zo stopt het voorwerpen in de mond om te voelen en te proeven. Peuters en kleuters leren spelenderwijs. Ze kunnen eindeloos vragen naar het wat, waarom en hoe van de dingen en de wereld om hen heen. Hun nieuwsgierigheid is voor hen de motor om te groeien, zich met anderen te verbinden en zich te ontwikkelen. Omdat nieuwsgierigheid voor hen een levensnoodzaak is, loert er ook een groot gevaar. Als ouders en opvoeders die jeugdige nieuwsgierigheid niet stimuleren en niet belonen door antwoord te geven op hun vragen, dooft die nieuwsgierigheid en komt de ontwikkeling van het kind in gevaar. Bij het schrijven van deze woorden kwam het indrukwekkende lied *Wie*¹ van Liselore Gerritsen in mijn gedachten tevoorschijn, met de slotregel “Wie heeft jou, net als ik, te weinig liefgehad?” Want dát is de essentie: het ondersteunen van het kind, waardoor het nieuwsgierig kan en mag zijn – het is een kwestie van liefde.

* * *

En wij ouderen? Durven wij nieuwsgierig te zijn? Of weten wij het allemaal zo goed, zo zeker, hebben we overal een mening over, zelfs als we de feiten en omstandigheden niet of onvoldoende kennen? Of zijn we alleen nog maar geïnteresseerd in onszelf? Dan is er geen enkele noodzaak meer om nieuwsgierig te zijn. Durven wij onzeker te zijn? Wie nieuwsgierig is beklimt een berg zonder te weten wat er – eenmaal over de top – uiteindelijk wordt aangetroffen. Nieuwsgierigheid vergt moed. Moed om *niet* te weten, moed om vragen te stellen, moed om met open ogen en zonder vrees naar de wereld te kijken.

1975- We lopen over een zandpad in de beslotenheid van een smal duingebied. Geen uitzicht op de wereld daarachter noch op de zee dichtbij, geen wegwijzers. Robert en Martijn, ruim zes en bijna vijf, lopen voor ons uit. Opeens begint Robert te zingen:

Zomaar te gaan met een stok in je hand,
zonder te weten wat je zult eten.
Zomaar te gaan met een stok in je hand;
eindeloos ver is 't beloofde land.

Een lied, door hem kortgeleden geleerd in de eerste klas van de [toen nog] lagere school, naar aanleiding van een verhaal over de woestijnjaren van de Israëlieten. In de schoolklas was het nog niet meer dan een verhaal met een mooi lied. In de duinen nabij Sant-Girons Plage, Frankrijk, werd het opeens persoonlijk beleefde eigen werkelijkheid. Die twee jongens hadden het lef om – in de nabijheid van hun ouders – met een open blik nieuwsgierig te zijn en ‘zomaar te gaan’.

Wie nieuwsgierig is leeft als een kind, kent geen oordelen maar wel verwondering. Vastgeroeste denkpatronen verdwijnen, nieuwe mogelijkheden worden zichtbaar. Onbekende situaties worden spannend in plaats van bedreigend.

Louise en ik zijn 82 en 83 en we zijn nog steeds nieuwsgierig als kinderen. Nieuwsgierigheid, ook voor ons de motor om als mens te groeien, ons met anderen te verbinden. Nieuwsgierigheid die elke dag nieuwe vragen oproept waardoor nieuwe antwoorden gevonden worden. We leven de vanzelfsprekendheid voorbij.

Zomaar te gaan
met een stok in de hand...

NOOT

“Wie” – het lied van Liselore Gerritsen; [hier haar tekst](#). Het verscheen als lied in haar lp-album Oktoberkind, 1982. We hebben het album grijs gedraaid. Later verscheen het ook op CD en op streamingdiensten.

MUZIEK

1. “Wie”, het oorspronkelijk gedicht van Liselore Gerritsen, is pas echt bekend en geliefd geworden door de vertolking van [Herman van Veen](#) [1985] en nog weer veel later opnieuw, toen [Claudia de Breij](#) het in 2025 zong
2. [Terzettino – ‘Soave sia il vento’](#) uit de opera Cossi fan Tutte van Wolfgang Amadeus Mozart. Het is een afscheidslied: “Laat de wind zacht zijn, laat de golven rustig zijn, en mogen alle elementen goedaardig reageren op jouw wensen.” Een breekbare melodie Je hoort de wind en de golven en je wilt dat de reis goed afloopt. Deze muziek stelt mij in staat alles even te vergeten en me te concentreren op de schoonheid ervan: Mozart op z’n best, vitaal én melancholisch, sensueel. En dat – helaas – gedurende slechts drie minuten.